

Initiatief voor bescherming Steenarend en Slechtvalk in Slowakije

Hero Moorlag

In de voormalige Oostbloklanden was het nemen van particulier initiatief niet gebruikelijk. De Staat zorgde immers voor alles. In het kantoor van Správa Vel'ká Fatra in Vrútky hebben Jan de Vries en ik als Werkgroep Natuur en Milieu van Stichting Stedenband Hoogeveen-Martin vaak aanzetten gegeven om de medewerkers te bewegen zelf met een plan te komen voor de bescherming van de Steenarend en de Slechtvalk in hun gebied. Die besprekingen verliepen altijd moeizaam. Ginger Molitor van Peace Corps was steeds mede-animator. Groot was onze verbazing toen via een email in november Metod Macek met een realistisch megaplan kwam, compleet met begroting.

Permanente hutten

Metod wil zes tot acht steenarend- en drie tot vijf slechtvalknesten in de komende vijf jaar voorzien van een vaste hut op afstand of een verplaatsbare caravan. Het verblijf moet zijn voorzien van een monitor die in verbinding staat met een camera bij het nest. De professionele of vrijwillige bewaker moet niet alleen de roofvogels bewaken, maar ook wetenschappelijk gegevens verzamelen, zoals prooiaanvoer en gedrag van de ouders. In de begroting houdt Metod rekening met de voedselvoorziening van de bewaker en de reiskosten. Hij wil bij elk nest een telescoop en er moet beter klimtuig komen. Voor het vervoer heeft hij een betere auto nodig. Het is de bedoeling dat hij zelf instructies gaat geven aan de bewakers en hij wil permanent met hen in verbinding staan via een mobiele telefoon. Genoeg redenen voor ons als werkgroep om grotere sponsors aan te boren. Voorlopig hebben we uitgebreide documentatie gestuurd naar de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Via de Stedenband hebben we namelijk gehoord dat, nu Slowakije in de wachtkamer van de EU staat, er mogelijkheden zijn voor Europese subsidies voor natuurprojecten. De VNG wil ons helpen bij de aanvraag. Let wel, er zijn plannen. Of alle nesten van grote roofvogels in de Vel'ká Fatra binnen vijf jaar beschermd zullen zijn, is nog de vraag. Het initiatief verdient echter een kans. Van grote betekenis is ook het bericht uit Slowakije dat zowel in dit land als in Tsjechië de wetgeving ten aanzien van het onder zich hebben van roofvogels is aangescherpt.

Wetlands

De stad Martin ligt aan het einde van de kilometers brede Turiecvallei. De rivier de Turiec ontspring zestig kilometer zuidelijker en stroomt tussen Martin en Vrútky uit in de Váh. De Váh staat in verbinding met de Donau. De Turiecvallei is een nagenoeg ongeschonden rivierdal zonder dijken. De rivier wordt geflankeerd door

wilgenstruweel en elzen. In het water komen vier soorten forellen en zalmen voor, waaronder de zeldzame Donauzalm. De otter vist hier en langs de oevers komen ijsvogel en watersnip voor. Ginger Molitor is al jaren doende het Turiecdal tot een educatief project te maken voor omliggende scholen. Daartoe heeft ze vergaderingen belegd met tientallen leraren. Vanwege het grote enthousiasme heeft Ginger de afgelopen winter een eerste lesbrief samengesteld onder de titel Mokradi (wetland). Zoals wellicht bekend leven vrijwilligers van Peace Corps van een absoluut minimum. Financiële medewerking vanuit het kantoor in Vrútky is uitgesloten. Daarom hebben Jan de Vries en ik erin toegestemd dat ze een paar honderd gulden van het door de WRN en anderen geschonken geld heeft gebruikt voor de ontwikkeling van de lesbrief. Aan het project werkt L'udo Remenik ook mee. In het Turiecdal broeden overigens tien paar Schreeuwarden, maar ook Buizerds en Torenvalken. Er is dus ook een link met roofvogels.

Tekening: Kees de Grijp

Zabokreký

Správa-medewerker L'udo Remenik woont in Zabokreký direct ten zuiden van Martin en dichtbij de foothills van de Grote Fatra. Zabokreký betekent: plaats met veel kikkers. De omgeving van het dorp is echter door ontginning verdroogd en amfibieën komen er nauwelijks meer voor. Na langdurig aandringen heeft L'udo het echter voor elkaar gekregen dat een groep van twintig vrijwilligers een poel heeft gegraven in de buurt van de nog zwak stromende beek van het dorp. Het project nam enkele weken in beslag, maar de vrijwilligers lieten het nooit afweten. Het dorp moest haar naam weer eer aan doen. Inmiddels is de poel klaar. Het wachten is op kikkers en padden in het voorjaar. L'udo is een man die wat het nemen van initiatieven betreft overstag is gegaan. Zowel aan de bescherming van Steenarend en Slechtvalk als aan het Turiecdalproject en de verbetering van het milieu van zijn dorp werkt hij hard mee. Hopelijk worden alle initiatieven tot een goed einde gebracht.

Adres: De Aak 108, 7908 EK Hoogeveen.